

Kis

LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

Hans- Guido Klinkner

A tenger dala

(Das Lied des Meeres)

A tenger
az árapály ütemében
énekel.

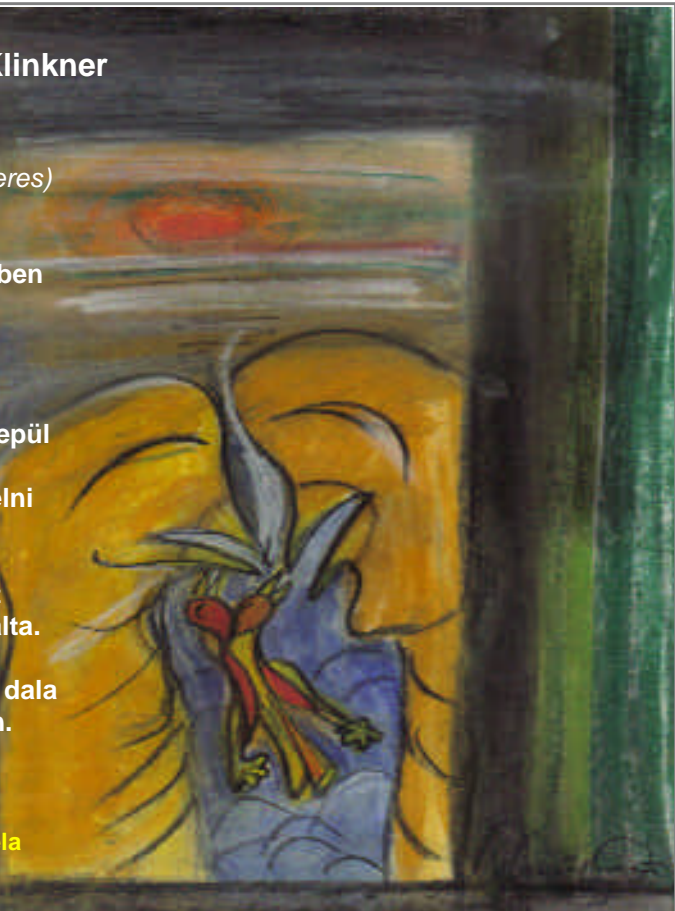
A nap első
sugaraival
madárcsevely települ
a vízfelszínre,
kórusban ünnepelni
a hullámverést.

A sziget arculatát
az ember átformálta.

Egyedül a tenger dala
marad változatlan.

Gran Canaria 2007

Fordította: **Bayer Béla**

Hans- Guido Klinkner

versei

Lépésről, lépésre

(Schritt für Schritt)

Ingének

Mint láncok
fonódnak a fájdalmak
a téltől legyengült öreg testre.
Mégis:
"Egy erős akarat gyenge kezeknek is
lehetővé teszi az acél meghajtását."
írta a páciens célul, saját homlokára.

Mankókkal
szabadította meg magát
a tolokocsitól,
majd azokat botra cserélve
vánszorgott, magát eltökélve,
ki a lélek "fekete lyukából".
A bizakodás lehetőségétől szárnyra kapva
lépésről-lépésre foglalta magának
vissza életterét.

Élvezni a tavasz ébredését,
elraktározni a nyár hevét,
megcsodálni pompáját az ősznek.
Együtt a szeretett hitvessel,
a beteg hetek napsugarával.

Éjszaka a tengernél

(Nacht am Meer)

Csillagok
és bárkák lámpásai
érinthetően
közel.

A sziklás
part lábainál
szuszogva
lélegzik a tenger.

A világítótorony
parazsát
felhős nap oltja ki,
egy álmatlan éjszaka
végén.

Gran Canaria 2007

Ősz

(Herbst)

A festőnek
ecsetet,
a fotósnak
kamerát nyom a kezébe.

Majd egy éjjelen
hideg karjait kinyújtja,
hűvös leheletével
arannyá és vörössé váltottatja a zöldet.

Tarka köntösében
elhamvad a tűnt nyár
parázsló szépsége.

Dél-Tirol

A verseket fordította: **Bayer Béla**

Kerekes Tamás

Örök változás

Amikor négy forint volt egy adag sonkástészta a Jókai téren (ma tizenöt forint egy doboz gyufa), már akkor szánalomból etették a pécsi egyetem menzáján; fél háromra ért be, egy mélytányér sűrű pörköltszafatot kapott, egy fél vekni kenyérral. Úgy gondolkodott, hogy a lába majdnem a szájába ért. Méregerős Caporal cigarettát szívott és Pákolitz István – költő – lányának udvarolt. Éterien sovány volt és koldusszegény. Nagypja ingeit hordta és a katonaságnál kidobott bakancsokat, nyáron aratott, hogy legyen pénze tankönyvekre. Magas volt, alkata a Dávid szoborra emlékeztetett, ha elképzeled Dávidot vállig érő hajú hippiként. Úgy érkezett a kávéházba, mint más a gyerekkorába. Csak csapvizet ivott. Mind a négy évfolyam lánycsapata szerelmes volt bele, imádták, mint neofita az úrfelmutatást. Egy butikos lánya elvitte Bergman filmjére – Suttogások és sikolyok –, a gazdag kislány előzékenyen fizette a zacskó pattogatott kukoricát, Ádám az alját kibontotta, a szerszámát alulról becsúsztatta a sötétben, a kukorica pedig fogyott, a lány aztán a zacskó alján talált valamit – szavaival élve szokatlant –, ám elmondása szerint az volt a legjobb a zacskóban. II. Priusz volt a beceneve.

Jóllehet Vonnegut július harmadikát tette meg az írók napjává, Ádámot a Dunántúli Napló májusban alkalmazta. „Fürge, friss szemű tudósító” – volt róla az általános vélemény, mielőtt elküldték volna egy lipicai ménes elköltöztetésére. A tudósítás elkészült. Az írás inkább az univerzumba vetett ember agnoszticizmusáról szólt, a vágódásról a szubjektum-objektum egység után, bár a cikk nem nélkülözte Heidegger homályát, Wittgenstein mélységét, Claudel finomságát, Novalis érzékenységét, csak azt nem lehetett megtudni, hogy hol, mikor és mi történt-kivel. Mi áttértünk a szívárványszörpre, megértettük Lukács taskenti evakuációját, értékeltük a dúsgazdag bankár Lukács apát, aki később egy antant tiszttel szöktette ki népbiztos fiát Bécsbe, ahonnan a Landler frakció haragja elől Moszkvába menekült. Ott érte a hálás Thomas Mann távirata, melyben tudósította az ifjú filozófust, hogy Hitler megtámadja a Szovjetuniót. „Akkor a romok alá temetkezem” – szólt Lukács válasza, és Ádám elsírta magát, amikor megtudta, hogy az ötvenhatos magyar miniszterelnök Budapesten egy kínai éttermet üzemeltet.

A Bambit felváltotta a Coca Cola, az utcákon elszaporodtak a nyugati kocsik, divat lett a füves cigi és az orosz katonák elkezdtek árusítani ármádiájuk készleteit. A végzős hallgatók elkezdtek helyezkedni, az utolsó éves lányok megindították a nagy attackot, (utolsó vérig) a férjhez menés érdekében. A költő – aki Hamvas Béla özvegyével levelezett – dialektikus materializmus órákon írta kulcskisregénye legszebb fejezeteit, nehezen tudtuk volna elképzelni egy falusi iskola magyar-ének tanárának, aki szakkört vezet, megjavítja az elromlott metronómot, dalárdát szervez, téesz zárszámadásokon az elnök lapockáját veregeti, és reggelente megkeveri a moslékot az ólban. Ádám Párizsban kötött ki, szerkesztette a Parnassien c. irodalmi lapot,

---

állítólag ő gépelte le Jean Paul Sartre Freud kéziratát, és esténként a magyar emigránsok éttermében mosogatott. Egy szenegáli lánnyal járt, bírálta Pompidou kultúrpolitikáját és rettenetesen sajnálta, hogy a párizsi barikádokat lekéste, de nem volt pénze követni Rudi Dutschkét Dániába, mint ahogy a Vörös Dannyt sem. (Daniel Cohn Bandit).

Egy lakókocsiban élt a dél-franciaországi tengerparton. Magyarország közben szivárványszörpön keresztül élte át a létező szocializmus agóniáját, a kommunista ifjúmozgalom titkárai – a hivatásos forradalmárok – vállalat igazgatók lettek. Elkezdődött a harc a kapitalizmus építéséért. Csak évtizedek múlva találkozhattunk, Budapesten a Szépművészeti Múzeum és a Nemzeti Képtár közti diplomata negyedben, ott beszélünk meg randevút, egy elegáns kávézóban a teraszon. Nyár volt, rekkenő meleg. Akkor forgatták a Hősök terén az Evita c. filmet. Haja hosszú volt, de lófarkban hordta. Arca barázdált lett, fogai sárgák. Kezében a Hatvany hagyatékból mindaz, ami nem úszott el szó szerint az Arnoban. Nem a teraszon várt, hanem előtte, ütött-kopott Renaultjában, amit a franciák csúnya kis kacsának neveztek. A teraszon felállított mikrofonok, Madonna, Antonio Banderas és Andy Wajna.

Kérdően néztem rá. – „Ugyan, nincs itt senki” – és betessékelt a koszlott kocsiba.

LinkFloyd

***

Csillag Tamás

Remény

**Szeretóm szeme mélybarna,
csillogó, csodákra nyíló ablak...
Tárcámba hajtom közönyöm,
érezem a feltétel nélküli bizalmat.**

**Örök törvény ez, és félek, ha menni kell,
emberi dolgaim nem csomagolhatom össze...
Szemeimmel, ha könnyörtelen esendőségében
látom világunkat, mellettem van
és mosolyt ejt nyitott tenyerembe.**

T. Ágoston László

Sörvita

Pali, a kis magyar mezei polgár, meg Józsi, a kis magyar vállalkozó egykoron egy utcában laktak és együtt szidták a szocializmust. Aztán jött ez a ...no..., szóval a rendszerváltás és elváltak az útjaik. Az egyik alól elprivatizálták a gyárat, a másik segített privatizálni. Józsi egy idő után megunva a lakótelepi hagymaszagot, fölpackolta a kis családját a négykerék meghajtású Mercedes terepjárójára, és a dombra költözött egy kis biztonsági öröktől védett villácskába. Pali meg másfélszobásra cserélte a bazi nagy, két szoba hallos kéglijét, hogy még a fűtési számlát is ki tudja fizetni.

Már nem találkoztak olyan gyakran, mint egykoron, de ha ókor - ókor összefutottak az utcán, beültek valahová egy pofa sörre. Először még kőbányaira, aztán meg Dréherre. Mert hogy összeállt vele az a cafrika, aztán fölvette az ura nevét.

A minap éppen olyan nap volt, hogy összefutottak. Pali ráérősen ődöngött az utcán, mert nem volt hová sietnie, Józsi meg arra futott. Előtte az üzlet, mögötte az APEH. Randán néztek ki így hármában de hát a divat az divat. Véletlenül gyalog futottak, mert szervizben volt a sofőr, így útba esett Pali.

– Várj meg a krimóban – rikkantotta futás közben Józsi, s eltűnt egy bank bejáratánál.

Nem is lett volna semmi baj, ha nem jönnek szembe a választások. De bizony jöttek. Dübörgött a gazdaság, meg közelgett a vég, miközben osztották a birkapörköltet. Kapkodták is a fejüket hol jobbra, hol

balra, de nem lettek okosabbak, csak elszédültek tőle.

– Te melyiket akard? - kérdezte puhatolózva Pali.

– Én? - nézett a jövőbe Józsi. – Természetesen a barnát. Az Eu-kompatibilis.

– Világos – villant ellentmondást nem tűrően Pali szeme.

– Meg vagy te buggyanva? Te jobboldali demagóg multiproletár, te hímsoviniszta nacionálperverz autokláv panelproli. Világos? És ezt mered ide, a képembe mondani?

– Ezt – állt föl Pali, és úgy belevágta az asztal lapjába az utolsó piros nyelvű horgász bicskáját, hogy az oldalára fordult. – Mi az, hogy barna? Tudod mire nyitod a szádat, te balliberális burzsoá szál-láscsináló, te mini globál kisinas, te anti-szociál demokrata pennyhuszár!

– Én, pennyhuszár? Te költségvetési teher, te túl jól élő parazita munkanélküli, te Auchan akciós minikufár. Rögtön lemagázlak!

– Ide figyeljen, maga ön! Amikor maga még azt se tudta, hogyan kell hortyantani, én már tiltakoztam.

– Maga? Hát voltam én három per három?

– Hát voltam én vakvezető félszem? Láttam én az alagút végét?

Már-már kezdett tettelegessé fajulni a dolog, de szerencsére jött a család, meg a jó barátok, hogy igazságot osszanak és megigyák a barnát és a világosat. Tavasz volt, éppen a kerti munkából jöttek sebtiben, még náluk volt az ásó. Elkezdtek hát árkot ásni, hogy levezessék a vitát. No, de mielőtt az lefolyt volna, betört rajta az árvíz. Kénytelenek voltak a homokzsákokat is egymás fejébe húzni. Mígnem végül a sörpult mellől megszólalt

a csapos:

– Értsünk szót, uraim! A helyzet egyre fokozódik, mondhatni, Mohács óta egyre több a Lajos. És nincs egy török, német, netán orosz, aki helyreállítaná a nemzeti egyetértést. Könyörgöm, hívja már be valaki a busmanokat, hogy eldöntsék, barna, vagy világos, mert különben még tönkremegy a nemzetközi söripar!

Budai István

versei

Ha a sors

Ha a sors kegyes lenne,
minden embert átölelne.
S mint a víz a ringó sajkát
csókkal illetné az ajkát.

Ahogy a napok

Ahogy a napok egyre telnek
nincs nyoma semmi jelnek,
hogy a sorsunk jobbra válna.
S mint az ízet vesztett málna
senyedünk a nagyvilágba.

Gondold meg

Gondold meg, ha egy
másik embert bántasz
s keseríted életét:
oly rövid ez az élet,
mint nagyoperettben
a dalbetét.

Vasi Szabó János

Fénylő csillag, sötét csillag

I.

szamavája

Lakatos Kristófnak szénszínű szemei voltak. Apja mondta róla: fekete kutya-szemek. Anyja mondta róla: hűséges kutya-szemek...

A kétezer éves város déli fertályán született – a magyarok sáskaföldnek hívták –; ahol évszázados akácfák derékszögben nőttek a törzsükre záporozó labdák pörölycsapásaitól; ahol az ajtón kilincs helyett rozsdás lakat lógott; s a törött ablakokon ragasztott zsírpapír zizegett.

A gyalogbodza benőtte, hulladékkal teliszórt udvaron szaladgált: fostos seggel, vadszedertől maszatos ábrázattal, mint a többi korabeli „sáskagyerek”.

Apja – Lakatos Gáspár – hat éves korában lelépett, fél tucat purdét hátra hagyva Baranyai Máriának.

Mária a helyi cipőgyárban dolgozott takarítónőként. Csontsovány, beesett arcú teremtés volt. A nap javarészeben, borsmentaízú likőrtől szaglott. De, amit tudott, megadott a nyakán maradt kölköknek.

Egy öreglegény cipésztől – hébe-hóba – kapott szakajtónyi krumplit. Fizetés fejében a sáskaföldre vezető bicikliút mellett, a kökény bokrok alatt, férfivá tette a vénülő susztert.

Olykor ünnepi lakoma jutott a családnak! Száraz gallyal belobbantották a kopott öntöttvas sparthertet. Mária a nagy-lábosban megmosta, majd felkockázta a burgonyát. Amikor szemre megfőtt a krumplinyomóval levében áttörve

szórta hozzá a sót is. A lábosban kavargó kásaszerűséghez lisztet öntött és sokáig keverte. Vékony kezén kidagadtak az erek, ahogy forgatta a kulimászban a fakanalat. Mikor a kanál megállt a massa közepén, letörölte a csillogó verejtéket homlokáról, s az ablak sarkán várakozó kétdecis üveget fenéig kiitta. Nekilátott vöröshagymát pucolni. Miután jól „kirítta” magát, a felkockázott hagymát zsírban karamellszínűre pirította. A sűrű burgonya-masszából zsíros kanállal galuskákat szaggatott. Közben a gyöngyöző hagymászsírból locsolt rá, s addig szaggatta, amíg tartott az alapanyag. A páctól fénylő galuskákkal teli fazekat a tűzhelyre húzta; le nem vette míg meg nem pirult. A purdék az ajtóban sorakoztak, csillogó szemmel, korgó gyomorral. A legkisebb, a Teri, nagyokat nyelve megkérdezte:

– Mamóca, tyeszel jája hideg tyejfölt is?

A legidősebb Lakatos fiú – a József – nyolcvankilencben, néhány haverjával neki vágott Európa boldogabbik felének. Azóta sem kaptak fölöle hírt...

A második – Kelemen – rövid életpályát tudhatott magának. Kilencvenhatban az első nagy „heroin-hullás” vitte el...

A harmadikat – Dzsenifert – egy „...kellő időben fel nem ismert...” afrikai eredetű nemi betegség.

Kristóf negyediként látta meg az árnyékvilágot. Kijárta a nyolc osztályt, a szakképzőt is: gépszereelő- karbantartó oklevelet szerzett. A vizsgamunka után a hajdan nagynevű textilgyár géplakatost keresett: Kristóf beírta a minimálbérrel, s rögtön fölvetették.

A család – két aktív keresővel – sáskaföld középosztályába ugrott. Húga-

inak: a bronzbőrű, hollóhajú Hajnalának és a mézszín bőrű, gesztenyebarna hajú Teréznek megadatott a lehetőség, hogy kijárják az általános iskolát. A remek zenei hallású, szép hangú, a zongorához különös tehetséget mutató Lakatos Hajnalka sikeresen felvételizett a kétezer éves város híres művészeti gimnáziumába!

A „dolgoz” helyükre kerültek, néhány nyugodt év telt el.

dhukha

„Lukács-fürdő!” Így nevezték a pesti szerelők az összeépült öltözőt, s a zuhanyzót: koszlott szürke járólapok, a hulló vakolaton salétromvirág, kunkorodó olajfesték, a padok deszkái felfeszegetve a rozsdálló vázokról; koszos műbórdarabokkal elválasztott "ruhás-szekrény". Mindent ellepett a csillogó műszálpihe.

Lakatos Kristóf a prüszkölés után, belekezdett az átöltözés rituáléjába. A szokott mozdulatsor elakadt, amikor a felaggatott bolyhos munkaruhák túlfelén meglátta Krizmanicsot és Korsóst kókadozni. Utcai ruhában, keseredett ábrázattal üldögéltek: hat óra előtt öt perccel! Ami – ismerve az öreg szakik pedantériáját – szentségtörésnek tűnt. Megdörzsölte a szemét.

– Mi a szitu, Pista bátyám? Újabb leállítás a kikészítőben?

Az olajbarna bőrű Korsós felhúzta tokmányorrát, sötét szemei megvillantak; sebhelyes kezével sóhajtozva lesöpört néhány szöszt hajáról, s ennyit mondott:

– Az lesz kölök. De hírlík: végleg!

– Hétre gyűlést hívott össze a nagysasszony. Nem szóltak? Jobb lesz, ha

visszaöltöztöl - mondta "krobótos" akcentusával a köpcös Krizmanics.

A szebb napokat látott fonoda nagy-csarnokában álltak. Az olajszagú, eper-színre festett gépsorok között várakozott a vezetőség is. A tulajdonos: Burán Elvira; a menedzsmenttől: Goldberger Pál; s Tarnóczy Éva a főmérnök. Előttük a közelmúltban felvett művezető, Walter Zoltán magasodott. Zöldesszürke szemei közönyösen bámultak az ív papírba. Arca - nem tudni: a kényelmetlen helyzet okán, vagy a nyáron is "megtartott" természetes bőrszín miatt - sápadt.

"Herr Walter" - így hívták a melósok a háta mögött. Korábban multi-vállalatnál dolgozott gyártásfejlesztőként. Az ezredforduló után városukba beköszöntött a világcégek keletre vonulásának cunami. Nem maradt sok választása: ezt az állást meg kellett becsülni. Szigorú műszakvezető volt, a germán cégnél megszokott munkakultúra híve. Ha nem tetszett a kolléga viselkedése: a szemébe mondta. Nem lehetett sokkal idősebb Kristófnál. Farmer ingiének hajtókájáról nem került le a piros-fehér sávok jelvény...

Ráosztották a hálátlan feladatot: felolvasni az évszázados-patinás gyár csődbe jutását; a megmaradt félszáz textiles utcára kerülését. Lakatos pillanatra úgy érezte: tévében látja mindezt, s a távkapcsolóval bármikor csatornát válthat, kimerevítheti a képet; baloldalt a "fejesekek": két molett, középkorú asszony, szürke uniszex kosztümben, közömbös arccal, a hórihorgas, kopaszodó férfi fekete öltönyében. Átellenben javarészt nyugdíj előtt álló visszeres lábú, ősz hajú, vaskos nők, kérges kezű, ráncos ábrázatú, vérekes szemű férfiak. A korábban "tündöklő" nagyvállalat büszke proletár-

jainak maradéka. Szemeikbe nem a szál-longó pihe csalt kövér könnyecseppeket. Egy életforma végét jelentette a keserű pillanat. Lakatos Kristófot materiálisabb emóció ragadta vissza a valóságba: oda a biztos kereset!

" Mi lesz, ha anyának is megszűnik a munkahelye? Mi lesz a Hajnalka tanulmányaival? S Terivel? Az a kis bula már most egy bombázó! Az erotikus kisugárzással a bekötőút pillangója lesz, kívánatos friss hús az autós szexért rajongó városiaknak. A végtelenszer ismétlődő történet: a hamvas driád testet felemésztő életmód; marad alkoholtól, drogoktól, lassan pusztító betegségektől kiégett szajha. Ha előbb utol nem éri Dzszenifer sorsa..."

Lelkében fájdalmasan harsant:

" Nem! Ez nem történhet meg!"

A gyűlés után - a "volt" munkatársak - a gyárral szemközti lapos tetejű talponálló felé vették az irányt. Goldbergeren kívül az összes férfi eljött, sőt néhány megtört lelkű, ködös pillantású kollégán is csatlakozott. Walter fejével kimagaslott a poharakat szorongató komor társaságból. Az együttműködést köszönő szavai után elkeseredett ivászat kezdődött. Lakatos nem maradt sokáig. A hűgének megígérte, hogy délután bebuszoznak a Fő térre, megnézik a jazz fesztivált. A kijárat felé sompolyogva Zoltánba ütközött. Mindig tisztelte a "kiszőnököt", nem hiányoztak a sajnálkozó szavai. Neki nem lesz gond állást találni! A kevés alkoholtól, a gyülemelő haragtól végig sem gondolta: keményen belenézett a hideg-zöld szemekbe. A férfi kitalálta a gondolatait:

- Ne keseredj el, Kristóf! Jó szakmád van! Szorgalmas vagy, s ami a lényeg: fiatal! Nézd meg őket! - fejével a sön

téspult előtt összeborulva mozgalmi nótákat éneklő dereshalántékúak felé biccentett. - Nem kellenek már senkinek!...

- Igaza van főnök! De a nyugdíjig kihúzzák valahogy!

- Ne főnöközz! Tegezz nyugodtan! A búcsúbullit a nagyasszony fizeti: ne fogd vissza magad!

- Nem! De mennem kell! A hűgaimnak megígértem: beugrunk a városba zenét hallgatni!

- A jazz fesztiválra? Bocsánat, azt hittem, csak a romarapot bírjátok, a ragamofilt!

- Persze: ragamofileldzsunior! ... Az idősebb tesóm, a Hajni, a művészeti gimibe jár. Ott kötelező tananyag a jazz.

- Ha gondolod, hazavihetlek. Gyorsabb, mint buszozni.

- Zoltán: ittál! Már megbocsáss!

- Csak keveset. Lőre, amit itt mérnek... Nekem is elcseszték a napot! Jössz, vagy maradsz?

- Megyek!

A ciánzöld Volkswagen nagyobb feltűnést nem is kelthetett volna a leszakadt kipufogójú, rozsdafoltos Zsigulik földjén. Lakatos Teréz piros sortban, átlátszó pántú melltartóban jött ki a csődületre. Amikor meglátta őket, maga elé kapta a kis kezeit és visszaviharzott. Kristóf dühösen felszisszent, szemei szikráztak, amikor a gazella test mögött becsapódott az ajtó.

Az utca felől feltűnt a tömött válltáskát cipelő Hajnalka. Kényelmes sportcipőben, teltkarcsú alakját rejtő vajszín nadrágban és ujjatlan halványlila blúzban konzervatívabb látványt nyújtott, mint az elébb Teri. Kristóf fölé magasodott; nőiesen telt alakja, szép arca idősebbnek

mutatta egy középiskolásnál. Zoltán előtt megállt - alig volt alacsonyabb -, a férfi elmosolyodott:

- Szép napot, művésznő!

- Jó napot kívánok! Nem vagyok művész, de köszönöm! Walter úrhoz van szerencsém?

Kristóf magában kuncogott: "Húgi, megmentetted a haza becsületét, s el sem pirultál!" Az sem kerülte el a fiú figyelmét, hogy a máskor közömbös éjszín szemek tovább fürödtek a tengerzöld tekintet hullámaiban.

- Képzeld, Hajni! Zoltán visz minket autóval a fesztiválra! Nem kell a buszmegállóban ácsorogni. Szólj Terinek: szedelőzködjön!... Kicsit várj! Nem akartam a szomszédok előtt mondani...

- Baj van, Krisz?

- Nagyobb nem is lehetne. Anyát nem akarom felhúzni vele, a konyhában elmondom.

aruna

Mária nem győzött hálálkodni. Walter zavarában a cipője orrát bámulta. Hamar összekapták magukat a gyerekek. Kristóf végzett elébb: sportcipő, sötét farmer-nadrág, valami idéetlen angol feliratos póló volt az öltözete. Teréz combközépig érő, hússzínű testre feszülő divatos naciban, hegyes melleit rafináltan elővilantó ujjatlan ingben, nyakán aranyláncsal, a "Tomb Raider"-ből ismerős Jolie-frizurával. Hajnalka vaníliaszínű, csípőjéről sejtelmesen aláhulló szoknyát, arányos felsőtestét kidomborító, mélyen kivágott türkizszínű blúzt vett fel. Szemeit és száját árnyalatnyit kifestette, dús hollóhaja szabadon a vállára omlott, csak a homloka fölött fogta össze ezüstösen csillogó pánt.

Walter a zsinagóga előtt talált üres parkolót; míg az automatánál jegyet váltott, a testvérek csilingelő nevetéssel, egymásba karolva a hangos Fő tér felé vették az irányt.

A hála emlékműve mellett felhúzott koszosfehér sátorból kiszűrődő kakofónia bizonyította: a zenészek száz százalékán pörögnek! Körben a fém székeken ülve, többen állva, szép számú rajongó gyűlt össze. A Snétberger, Tony Lakatos, Vinaccia trió húzta.

Az alkony beköszöntével a xenonlámpák fényében összeolvadtak az évszázados polgárházak, s a lábukhoz bújtt üzletek villogó-tarka kirakatai. Lakatosék a sátor előtt rángó tömeg szélén álltak. Kristóf és Teréz vékony testének minden porcikája külön mozgott, Hajnalka ősi kecsességgel ringott a gitár, az ütősök, s a szaxofon taktusára. Walter a "művész-presszó" mélyéről két pohár alkoholmentes koktéllal jelent meg. Teri erotikus mozdulattal kortyolt belőle, hogy a bátyjának bizsergni kezdett a tenyere. Nővére rezzenéstelen arccal fogadta el, de az ében szín szemek felragyogtak. A kehely tartalmát kóstolgatva közelebb húzódott Zoltánhoz. Aki nem sokáig nézte Tony Lakatos izzadó fejét, odaszólt a perpetuum mobilét játszó roma fiúnak:

- Kristóf, lecsúszik egy tequila? Délelőtt nem volt kedved inni. Gyere, meghívlak!

- Menjünk, ex-főnököm! Legalább a nap vége legyen jó!

A pultnál sürgölődő platinaszőke lány töltött nekik egy kalapukpakos üvegből. Ahogy illett: a pohár széle sóban megforgatva, ráhúzva a karika citrom. Kristótot végigmérve: húsos rózsaszín nyelvvel megnyalta korall-pirosra rúzsozott ajkait. A fiút nem az ital okán árasztotta

el a belső meleg... A presszó fülledtsége vagy a térről beszűrődő latinzene volt kábító hatással, de érezte: ki kell mennie a levegőre.

- Zoli, ne haragudj, kicsit hallgatom a zenét! Kösz a tequilát!

- Ne köszönd! Ha meguntátok a bulit, itt megtalálász. Hazaviszlek benneteket.

- Rendes vagy. Azért, sokat ne igyál!

- Menj csak! Bekapcsoltam a maligánmérőt.

Künn a szaxofon érces hangja lázított; magyar, osztrák, szláv, zsidó, roma mozdult egyszerre: a közös gépszíjon-rángás Margarita-koktél bódulatára. A felajzott tömegben alig talált rá Terézre. Beszívott osztrák sráccal táncolt.

- Hol a nővéred?

- Nem 'tom. Egy hosszú hajú csávóval bratyizott az előbb. Az osztálytársával a gimiből, a Ferences felé sétáltak. Kristóf gyomra görcsbe rándult, a rossz előérzet csalhatatlan jeleként. Átlökdösődve a tömegben az idegessége fokozódott: a római szerelmespárt idéző szökökútnál sem találta őket. Ide alig hallatszott a jazz zene; a külsikátor felől a heves szóváltás annál inkább:

- Kicsoda maga? Mit akar tőlem?... Tamás, szólj neki! Nem ismerem, hagyjon békén!

- Nem kell a pénzem, cigánykurva?! Akkor lenyomunk egy ingyen numerát! Ne kéreisd magad, kokeró!

- Hagyjon! Engedjen el!... Tamás, segíts!

A fiú szeme hozzászókkott a szürkeséghez, látta: két alak közt állt a húga. Az egyik - vállig érő bongyor hajú srác -, hozzászólt a segélykiáltás. A másik zömök, izmos felsőtestű, kopaszra nyírt alak; meglendítette a jobbját, a lány gyomrát találta el, aki összegörnyedt a fáj

dalomtól. Az izmos kar lenyomta a fejét:

- Oké, bébi! Megy ez neked!

Itt szakadt el a Lakatos fiúban a "fonál". Felüvöltve a tar fejű mögé ugrott - s ahogy sáskaföld utcáin tanulta - ököllel teljes erővel a gerincére sújtott, majd visszakézből a döbbsenten ácsorgó taknyost is falhoz teremtette. A kigyúrt fickó ívben meghajolva, ordítva térdepelt, fájó hátát markolva. Kristóf a halántékra célozva a végső csapást akarta bevinni, amikor az ő lába alól is kibillent a kövezet. Valaki elrúgta a lábait! Végig sem gondolhatta: egy bakancs a bordái közé mélyedt, aztán gyomron találta egyszer, kétszer, sokszor...

Annyit tudott kinyögni:

- Hajni... Szaladj!

Karjaival a fejét próbálta megvédeni az ismeretlen támadótól, gyomra felől epeként toltult torkába a fájdalom.

- Hogy mertél egy magyarhoz nyúlni!

Érezte: nem sokáig tartja magát, kezei elernyedtek. A fejét sem védte. Új "láb" csatlakozott a rugdosóhoz. Az a vakarcs, Tamás! Az agónia szélén is azon mérgelődött: honnét termett elő a harmadik, aki így elbánt vele? Szemét előntötte a vér, felrepedt a bőr a homlokán. Semmit nem látott, a fájdalmat sem érezte, annyit hallott: valaki felordított. Kisvártatva egy vékonyabb hang is nyüszíteni kezdett. A rúgások megszűntek. Egy mély hang szólalt meg:

- Hol tanultad: védteleneket molesztálj!?

- A cigánykurva szólított le! Azt mondta Fecónak, egy ötösért lecidázza! Jaj! Ne csináld, testvér! Rohadtul fáj! Eltöröd a kezem! - egy másik, hörgő hang is megszólalt a földről:

-Te áruló! Hagyd abba! Megtagadod Tangelith hitét egy dögevőért! Ne nyúlj

hozzám! Áá!... Az a korcs strici kezdte, rám támadt hátulról! Jaj!...

- Mond ez a szó valamit: Arvisura? Felelj, te gyászmagyar! Tudjátok, mik vagytok? Két lábon járó szar, komcsik provokátorai!

- Ne! Ez rohadtul fáj!

Lakatos Kristóf hallgatta volna még a különös "beszélgetést", ám tudatának "filmje" ezen a ponton megszakadt...

Nem látott, se nem hallott: a fertőtlenítő szagát érezte meg először. Egy nyöszörgő, rekedt hang jutott a fülébe: Máriáé.

- Tercsi, maradj kicsit mellette! Kiszaladok pisilni.

- Anya! Ha a doki rájön, hogy stikában piálsz a WC-ben, kidobat az osztályról!

- Rossebet! Maradj a bátyád mellett, rögtön jövök!

Az ajtó becsapódásával egy időben nyitotta ki a szemeit. A látvány elvakította. Fejéhez kapott volna, de a kezei ki voltak kötve. Bal karjából cső futott a fém állványhoz, az infúziós palackig. Alig ismert a hűgára: nem az uniszex öltözete miatt: a lányt vékony, sárgán irizáló "fénykoszorú" ölelte körbe...

- Hol vagytok? Ez a mennyország, vagy a pokol?

A fénylő alak leült a betegágyra. Most tisztán látta Teréz smink nélkül is csinos, aggódó arcát. Különös, de körötte a látomás nem szakadt meg...

- Hogy vagy, bátyó? A szemetek!

- Teri! Azt hiszem, hallucinálok: glóriát látok a fejed körül!

A lány elmosolyodott, végigsimította a fiú haját.

- Ez csak az agyrázkódás utóhatása. Néhány nap és elmúlik. Jön anya! Napokig virrasztott melletted!

Mária ajkai remegtek, ahogy a fiához lépett.

- Hogy vagy, Krisz? Fáj valamid?

Kristóf ajkán elhalt a válasz; édesanyját látta, s mégsem őt... A szikár, ráncos bőrű nőt - hűgának fátyolként csillámló fénypalástjával ellentétben - sötét pontok szaggatta, elhalványuló "aura" vette körül. Szánalom töltötte el: egy roncs asszony állt mellette...

Ekkor, a kinyílt ajtó felől, ragyogás támadt! Szinte fizikai fájdalmat okozva áradt szét a szűk kórházi szobában. A forrásában - mint ősi festmény nyíló lótuszvirága - a kisírt szemű Lakatos Hajnalka állt.

A fiú felnőgött, annyit tudott mondani:

- Fény! A fényben égek!

A szanszkrit szavak fordításai:

szamavája: összetartozás

dhukha: megpróbáltatás

aruna: vöröses barna, vér, sötét fény

Sárközi Árpád

Isten "likas" köténye

Ebben a féktelen szabadságban
Lelkem bilincset csörögni hallom!

Az úttesti zöld felér egy pirossal:
Az Isten "likas" kötényébe löktek!

Kapaszkodom balra, fordulok jobbra,
Szakadnak a rojtok! Mély a szakadék!

Németh Dezső

A versrovatvezető

Elterjedt a hír irodalmi körökben, hogy a Lant versrovatvezetője egy kötekedő alabárdos alak, akinek semmi sem jó. A folyóiratnál időközben főszerkesztő váltás történt.

Varjú Kázmér világfájdalmas arccal ült az íróasztalánál; egy Radnóti vesszor csengett a fülében: "egy kőre léptem én". A versből többre nem emlékezett, de ez éppen elég volt fájdalmának kifejezésére. Ugyanis reggel a szerkesztőségbe jövet szerencsétlenségére egy kőre lépett, és megdagadt a bokája.

Költőegyelő ceruzáját már jó hegyesre faragta svájci vöröskeresztes bicskájával, mivel ma fogadóórája van: felkészült a nagy mutatványra. Ezt az órát szerette legjobban szerkesztői munkájában, alig várta, hogy az első szerencsétlen versfaragót apró darabokra metélje iróniájával.

Kopogtattak az ajtón.

- Tessék - mondta halkán Varjú Kázmér versrovatvezető. - Jó napot kívánok - köszönt határozatlanul egy alacsony, szakállas fiatalember.

- Mit óhajt? - kérdezte Varjú Kázmér, s fel sem nézett ötdioptriás szemüvege mögül.

- Egy-két verset hoztam, szerkesztő úr, ha el teccene olvasni - mondta félénken a fiatalember.

- El teccene, két cével, mi? - szólt gúnyosan a versrovatvezető. - Miért nem ül le a költő úr... Poéta úr... Versfaragó úr! - mondta szaggatottan a szerkesztő.

- Nem teccett helytel kínálni a szerkesztő úrnak.

- Talán teccene ideadni a zöngeményeit! A fiatalember odanyújtotta a két papírlapot a szerkesztőnek, aztán leült az íróasztal előtti székre. Dr. Varjú Kázmér levette ötdioptriás szemüvegét, gondosan megtörölgette a lencséket. Lassan, ünnepélyesen tette a szemére, aztán hosszasan nézte, nézegette, forgatta a papírlapokat. Végül felugrott székéből, az egyik lapot ledobta az asztalra, rábökött egy verssorra, amit vastagon aláhúzott költőegyelő ceruzájával:

- "Alkonyat ölében varjuk ülnek" - hangosan olvasta a verssort. - A varjúkat miért egy errel, és miért jével írta? Ez egy összetett szó. A varr ige és a lyuk főnévből alkották - lejjebb húzta orrára a szemüvegét, aztán kérdően nézett a fiatalemberre.

- Hát, én... Úgy emlékszem, hogy a varjú szót úgy kell írni, ahogyan én írtam - mondta félénken a fiatalember.

- Maga ne úgy emlékezzen, hanem tudja! Érti? A helyesírás az nem memoár, hanem tudás. Tessék a két verse, javítsa ki őket, és teccene behozni majd a jövő héten! - szólt utálattal Varjú Kázmér versrovatvezető.

A fiatalember elvette a két papírlapot, majd lehajtott fejjel kitántorgott az ajtón.

Rövid időn belül ismét kopogtattak.

- Tessék! - mondta halkán Varjú Kázmér versrovatvezető.

- Jó napot kívánok! - köszönt határozottan egy alacsony, szakállas fiatalember.

- Mit óhajt? - kérdezte a szerkesztő, és fel sem nézett ötdioptriás szemüvege mögül.

- Egy-két írást hoztam a szerkesztő úrnak, szeretném, ha elolvasná őket.

- Szeretném... Szeretném... - szólt Varjú Kázmér méltatlankodva. - Én is sok

mindent szeretnék. Na, adja ide!

Varjú Kázmér meglobogtatta a két papírlapot, az egyiket sokáig nézte, nézegette, aztán ledobta az asztalra, felállt és rikácsolva olvasta:

- "Alkonyat ölében varryluk ülnek". Mondja meg, hogy a varjúk szót, miért két errel és miért ipszilonos jével írta? - orrára tolt a szemüvegét és kérdően nézett a fiatalemberre.

- Talán teccene elolvasni a másik írásmat is, tisztelt versrovatvezető úr! - szólt határozottan a fiatalember.

Varjú Kázmér visszatolta szemüvegét a homlokához, és hangosan olvasta:

- Felmondás.

Leroskadt székébe, lassan tokjába rakta ötdioptriás szemüvegét, költőegyelő ceruzáját bedobta a szemétkosárba, aztán fogta a kalapját és csendesen távozott.

***

Németh Erzsébet

Április

Április van:
a remény bokrain
nyílik a virág.

Április van:
a kertekben, lelkekben
vad színorgiák.

Április van:
a megvadult fény
kócos hajában
csillag-dal remeg.

Április van.
E tavasz-dúdolásban
egymásra néznek-e
még az emberek?!

Dr. Domonkos János

"Szabad szerettem volna lenni mindig"

Radnóti Miklós

Életműve töretlen költői hitvallás, amely milliók sorsát szimbolizálja. Élményei a világ arculatát tükrözték. Költő, műfordító, a modern magyar líra kiemelkedő művelője volt. Költői felkészültsége: poeta doctus.

Amikor meghalt, új versek, szép költemények maradtak a zsebében. Szinte élete utolsó percéig írt. Holtteste exhumálásakor viharkabátja zsebében találták meg utolsó, halála előtt írt verseit. Döbbenetes erejű alkotásai a tömegsírból indultak a halhatatlanság felé. Kivégzői a kor egyik legrangosabb költőjére lőttek. Áldozattá vált ő is...

Radnóti emléktáblája méltán került a szegedi Pantheonba.

A költő sorsa kevés örömet és sok fájdalmat tartogatott. Életútja a budapesti Új-Lipótvárosban, egy műveltséget szerető polgári családból indult. Korán árvaságra jutott. Anyja és iker-öccse a születésekor haltak meg, 12 évesen pedig apját is elvesztette. Gazdag anyai nagybátyja segítségével tanult.

Gyermekkorától verselt, 15 éves korában már megjelentek nyomtatásban is. 21 évesen - 1930-ban - pedig első önálló kötettel jelentkezett. Életörömeinek mégis szokatlan felhangjai voltak. A költő alkatilag intellektuális, érzékeny és melankolikus kedélyállapotú volt. Gyakran oktan önvád gyöttri, hogy anyja és ikertestvére meghaltak születésekor, de nyomasztónak ismerte meg körülötte

az ország életét is. Külföldi útjai növelték irodalmi érdeklődését.

Hiába szerezte meg Szegeden a magyar-francia szakos tanári diplomát, tisztességes állást nem kapott. Nyugalmat sem talált. A Tisza-parti városban erős hatással volt rá Sík Sándor katolikus pap, költő és esztéta. Tőle kapta korai költői korszakának expresszionista ízeit, nagy irodalomtörténeti és esztétikai műveltségét. Jelentős hatás érte a Szegedi Fialoktól is, amikor bekapcsolódott falukutató munkájukba. Lázongó szellemű, eredeti hangú költővé fejlődött. Kaffka Margitról írt disszertációjában kifejti: kell, hogy a költő önálló világot teremtsen magának. Munkájával irodalomtörténeti szakemberré lépett elő. Közvetlenül diplomája megszerzése előtt - kétévi jegyesség után - feleségül veszi régi szerelmét, versei Fanniját. Szerelmi házassága harmonikus, meghitt, szinte egyedüli mentővára lelkének; mert ő... " szép mint a fény, és oly szép mint az árnyék / S kihez vakon, némán is eltalálnék."

Élményvilága, tematikája, kifejező-készsége egyre gazdagodott. A hitvestárisi szerelem újszerű megfogalmazása költészetében, a 20. század magyar irodalmában a legmagasabb színvonalú. Írásból, fordításból, magántanításból él. 1937-ben irodalmi munkásságáért Baumgarten-díjat kapott. Párizsi útjain (1937, 1939) a modern irodalommal és művészettel ismerkedett, melynek hatására műfordítóként még inkább a francia költészet kiemelkedő alakjait tolmácsolja magyarul.

Verselése egyre inkább távolodik a szeszélyes szabad verses avantgardizmustól. Elmúlt évezredek hasznos költői eredményeire épít: felhasználja az öröklött versformákat. Számára a szabadvers

csak gazdagítja a költészet eszköztárát. József Attila mellett költészetünk századbeli legnagyobb formaművésze. Formakincsét nagymértékben csiszolta műfordítói gyakorlata: a 17. századbeli La Fontaine-től a szürrealista Apollinaire-ig. A Nyugat is mindinkább teret ad Radnóti verseinek. Kötetei - 1940-ig - minden nehézség ellenére egymás után jelennek meg. Majd rettegés és szakadatlan megpróbáltatás lesz az élete.

Ezekben az esztendőekben emelkedett a jó költő a nagy lírikusok közé. Ódai-elégiai hangvételű, eszmei töltésű formáiban kikristályosodott: klasszicizáló lesz művészete. Nagy utat járt be az első vers-kísérleteitől a végső, csodálatra méltó eredményekig. "A világ újra épül, / az új falak tövében felhangzik majd szavam."

Amit eredeti versekben nem hozhat nyilvánosságra, azt elmondja külföldi mesterek szavával. Mindenkit a maga hangján fordít, de mindig kölcsön ad saját színeiből és lelkéből is. Kiváló műfordító; tartalom és formahű. Szépirodalmi munkásságán túl tanulmányai, cikkei, bírálati, esszéi, recenziói kerülnek napilapokba, folyóiratokba. A negyvenes években ért költői csúcsához. Páratlan költészet születik nemzeti és európai értelemben is. Tudja, hogy a költőnek nemcsak tisztának, ártatlannak kell lennie; harcosnak is. „Ó költő, tisztán élj te most, / mint a széljárta havasok / ... S oly keményen is, mint a sok / sebtől vérző, nagy farkasok.” (Járkálj csak halálra ítélt!) A fenyegetettség érzése, az Európa szerte terjedő fasizmus, az erőszakos halál előérzete érlelte harcos humanizmussá erősödő hangját. Gyakran jeleníti meg a halál gondolatát, s megérzi, hogy az embertelenség áldozat-

tává válik. Szemben a fenyegető valósággal keresi a választ: mi lehet a sorsa az irgalmatlan világban.

Költészete legfontosabb eredményeit eclogái mutatják. A nyolc eclogából és egy előhangból álló költeménysorozata, ciklusa megalkotásához Vergilius kilenc ecloga fordítása adta az indítékot 1938-ban. (*Vergilius Kr. e. 71-19-ig a rómaiak legnagyobb költője, az ecloga műfaj művelője volt*). Az ecloga pásztori témájú, többnyire párbeszédes vers, de Radnótinál valójában nem a pásztor és a költő beszélget, hanem a költő két énje kérdez, válaszol, töpreng: önmagából indul ki s oda tér vissza. A belső vívódás kifejezésére legalkalmasabb az eclogaforma. Így antik keretben, idilli milióban, a formai fegyelem s nyelvi gazdagság magas fokán tudja kifejezni a költő az egyre embertelenebbé fajuló korszak iszonyát, az élet gazdagságának, értelmének és a barbárság eszeveszettségének rettentő ellentétét. De a költő nem akart meghalni. Szerepet szánt magának a várható emberibb jövőben: "S látni szeretném újra a bűnös / várnak elestét s mint tanú szólni a kései kornak." (Nyolcadik ecloga).

Az eclogákkal párhuzamosan írja meg olyan nagy költeményeit, mint a Tétova óda, Levél a hitveshez: a magyar szerelmi líra legszebbjeit, amely utóbbi Lager Heidenauban 1944-ben íródott; a szögesdróttal körülvett barakkok világában, Fannihoz a hitveshez, ki "túl három vad határon" a tábor poklában is reményt s hitet adott Radnótinak. A rimes időmértékes költemény - ódai szárnyalású sorai - az ember akaratát, a reménykedését, a túlélési vágyát és hite erejét fejezik ki.

Az igaz magyar hazafiság, a szülőföld

odaadó fiúi szeretete pedig oly versében kap hangot, mint a Nem tudhatom: Ez egyesíti magában az idilli látást, az ódai és elégikus komolyságot a korszerű intellektuális kifejezőerővel.

Erkölcsei bátorság jut tökéletes művészi formához a Sem emlék, sem varázslat c. költeményében.

1944. május 19-én írta utolsó itthoni versét, egy töredékben fennmaradt címnélküli darabot. Talán a Hatodik eclogához készült. Aztán behívták a szerbiai Bor melletti táborba, a Lager Heidenaubába. „... alszik a tábor. A tájra / rásüt a hold s fényébe a drótok újra feszülnek.” (Hetedik ecloga). A szerbiai Borból menekülő hitleristák kegyetlen gyalogmenetben hurcolták Németország felé.

„Tarkólövés. - Így végzed hát te is, - / Súgtam magamnak, csak feküdj nyugodtan.” (1944. okt. 31.) Az agyongyötört költőt Abdánál lőtte agyon egy SS-katona. Ugyanoda - a Győr melletti - abdai tömegsírba temették el. Vas István költő írta róla: „Radnóti nemcsak egy izgalmas művet, tökéletesen nagy verseket hagyott ránk örökbe, hanem az emberi és művészi helytállás zavarba ejtő, képtelen és mégis kötelező példáját.”

A költő sírja Budapesten a Kerepesi temetőben van.

Születésének évszázados fordulóján meghajtjuk fejünket Radnóti Miklós mulhatatlan nagysága előtt.

„Órizz és védj, fehérlő fájdalom,
s te hősíni öntudat, maradj velem:
tisztá szavam sose kormozza be
a barna füsttel égő félelem!”
(Órizz és védj)

Kulimár János

Búcsúzás

Ránk tör a
vadul tomboló északi szél,
lépteink üteme
durva köveken ropog.
A réteken nincs már vadvirág,
és a zárt ablakok mögött
haragvó tüzek
lángja lobog.

Végtelen kopárság mindenütt:
amit átleng a búcsú csendje,
és bábeli tornyok dőlnek halomra.
Még együtt járjuk a régi helyeket,
de Te már nem felelsz,
csak a nyüzszítő szél felel hangomra.

***

Szergej Jeszenyin
(1895-1925.)

Tavaszi ménés

A réten az alkony pára-kékje leng,
Sípja halk szaván egy pásztor mereng.

Figyel szép lova, lehajtja fejét;
Hallgatja gazdája csendes énekét.

A ménés felett a tavasz hangja zeng,
Fölötte bögölyhad álmosan kereng.

Nyihognak a lovak, s hol csillog víz-öböl,
Sörényük sötéte szállong, szétömöl.

Nézik, nézik a tó csillámló hajkait,
Nyakukra a Hold ezüst pályát hajít.

Szpasz-klepik, 1911. március 30.

Fordította: **Baráti Molnár Lóránt**

Magyari Barna

A múzsa dala

földi létem múlik hamar
múzsa vagyok igen magyar
ihlet
sziget

ezt az írást ki fejt meg
bőröm sejtrel írott szöveg
s varázs
talány

ha a versfény süti arcom
megállok hogy napoztasson
az ám
a nyár

szóasztalnál rím a vendég
ajaktálba csókot tennék
ezer
desszert

szájpadrólson iroda lom
rendet rak az irodalom
hangsúly
fajsúly

a betűgipsz hamar megköt
simítom a repedt időt
sok a
munka

kint csak a bók az én jelem
belülről nyom a sejtelem
lélek
éget

ahogy múlnak hetek napok
megszokom a világszagot
illat

Fekete Annamária

A múzsa válasza

múzsámnak én nevezlek
pillanatokban keverlek
cinke
ihlet

ki fejtené? (hát én!) sejtem levelez
pattog az idő perceket
kitteg
kattog

küldöd csábító szavaid
gondolataim meglepik
az ám
a nyár!

gondolatom megcsókolod
eszem súgja óvva osonj!
vigyázz
kislány!

lábamon óriás gipszhalom
ma este már lerakom
mennék
feléd

a betűgipsz ki is köt
fiú a lányba beleköt
ragad
a rag

a külvilág lehet bent lesz?
a bent egyszer kirepülhet?
érés
kérdés

lassan elmúlik egy hónap
születése cinkeszónak
varázs

itat

ügyes kaszkadőr ma a szép
nagyot ugrik s szívemre lép
gyönyör
gyötör

öltözetem merész ének
ki-kivillan hogyan élek
súg
a ruha

Ötvös László

Megszólal a bot

Kiss Tamás olvasásakor

Villamos megállóban
őszi délelőtt éltes ember
botjára támaszkodva áll...
Beszélget egymással a bot,
a remegő gazdája
és az álldogáló magány...

Egetverő sudár fa voltam,
most csonttá száradt a lábam...
Délceg legény voltál egykor,
most lábadat erősíti a lábam...

Hangfoszlány: Ne búsulj kenyeres,
szól a bot, a szolgál, a kedves...
Hiszen az őszi szél a varjakat
felettünk úgy kergeti,
hogy ami velünk megtörtént:
a fájót halottá feledteti,
a szépet életté eleveníti...

adás

lélek uralja az álmokat
szellem a mindennapokat
kapom
falom

mindaz ami kivillan
szavaidban itt csillan
villog
csillog

Kiss Tamás

Magány

Ötvös Lacinak szeretettel

Nem tudom már miféle hithez,
mily felekezethez tartozom,
agyam, szívem s két égre nyúlt kar
az én egyházam, templomom.

Magának élne a halandó,
saját öklén rág, mint gyerek,
de hogy sír, hogy toporzékol,
ha maga van, s másé nem lehet.

Magam vagyok, körül sebekkel,
mint az értem halt Ács Fia,
de akinek másokért élni
s magáért kell meghalnia.

A két verset Ötvös László: KISS TAMÁS
BIBLIÁJA c. könyvéből vettük. szerk.

Lelkes Miklós

Volt-égtől

Kövön madár.
Egy kört bejár.
Szárnyat bont.
Elköszön.

Fény átbújik,
akár a gyík
csillogó
térközön.

Bogyó, piros,
kis színt kioszt,
mi télről
megmaradt.

Hátrál a hó.
Fent hallgató,
tűnődő
önmagad.

Kérő kezek.
Rügyvágó remeg.
Elindul
csöppnyi zöld,

s egy dal maraszt,
mely volt-tavaszt
volt-égtől
örökölt.

Te nem tudod,
de én tudom
milyen volt
az az ég,

s a szíveket
mint nyerte meg
kitárult

messzeség.

Kövön madár.
Egy kört bejár.
Szárnyat bont,
elrepül,

s volt-nincs tavasz
bút hoz s maraszt
szívemben,
legbelül.

Hátrál a hó.
Lent hallgató
erdő áll:
önmagad,

s nagy óra jár,
idő-király,
koronás
pillanat.

Idő, Te Nincs,
még ránk tekints,
mesét hozz,
mosolyod,

való mesét,
melyben az ég
zászlót bont,
fellobog!

Ha nincs mese
csillagszeme,
s e szemben
égi ég,

nem tudja bár
közöny-határ, -
de nincsen
messzeség.

Kövön madár.
Egy kört bejár.
Rábólint.
Elköszön.

Apró neszek,
de elveszett
kiáltó
kék öröm.

Idő, Te Nincs,
ránk se tekints:
hazátlan
e haza!

Tolvaj bohóc
röhög, a kóc
mit feje
lógata.

Volt-égtől Ég,
nem kell meséd,
volt-Éden,
légi kép,

már nincs Haza,
s csak sír, maga
az Isten:
Messzeség!

(2008)

Németh Erzsébet

versei

Semmisítő tükör

Tükörbe nézel:
egy szörny néz vissza.
Nincs keze, lába,
nincsenek ujjai.

Levegő után kapkodsz...
Elpattantak az élet húrjai.

1997

Megrebben

Megrebben
az alkony
hosszú pillája alatt,
aztán
fészkére bújik
a fecske-gondolat.

Álom

Tekinteted mélytüzű lepkéi
álmom virágára szálltak -
Lelkem lombja lilára vált,
lebeg fölötte lágy ragyogás.
Halvány emlékek lámpája ég,
viola-suhanás az éj.
Csokorba kötött csillagok
hervadnak fölöttem.

Bayer Béla

"Beszélgetések évada"

Melike "lábadozása" alatt a skribler szinte alig írt. Ha került is néhány feljegyzés elárvult jegyzőfüzetébe, az kutya-futtában történt, leginkább két bevásárlás között, a villamoson. Háztartásbelivé avanszált, ápolóvá, olykor "társalkodónővé" is. Mert Farida szépségszalonja teljes "bevetést" igényelt, Csikére testáldottak a hétköznapok. Kutájuk szerencsére nem volt és papagáj sem rikácsolt rá figyelmet követelően. Estére kelve mégis úgy esett ágyba. Jó ideje a literatúra oltárán sem áldozott. De most ilyen idők országoltak. Rég áhított frigyük is jégre került. Léven azonban, hogy "berberdajcs" társától megtanulta a rosszban is felismerni a legkisebb jót, felvértezve fogadhatta a kihívásokat.

Avval ugyan nem számolt, hogy az anyósjelölt pátyolgatása kellemes időtöltéssé nemesül, pozitívan fogadta mégis. Kis túlzással még élvezte is. Beszélgetéseiket Istenről, a világról, vagy csak úgy. Leginkább Melike szellemes kiszólásait kedvelte. Tájékozottságát, tágas horizontú okfejtéseit. Etnológus exférjéről egy szótagot sem vesztegetett el, mint ahogy hajdan volt magyar szeretője sem részesült e kegyben. Küldetésnek számító elhivatottságával, (női emancipáció) viszont kendőzetlen kíváncsiságot váltott ki a skriblerből. Beköszöntött a "beszélgetések évada".

*

– Az infibuláció – magyarázta Melike egy délután kávéját szűrőcsöve –, a leg-

drasztikusabb formája a női genitáliák megcsonkításának. Mégha egy mélyen gyökerező szociális és kulturális tradíció része is, a lányok, asszonyok kiszolgáltatottságára utal. A testi, szellemi fájdalomokról nem is szólva. Gondolj csak bele! – lett egyre szenvedélyesebb –, néha a legprimitívebb higiénia mellett, zsillett-pengével, üvegcserep darabbal!

Látva a skribler döbbenetét, hozzáfűzte még, hogy sem a Koránban, sem a Bibliában nem talál az ember arra utaló sort, ami a "női körülmetszést" előírná. Hogy miként került terítékre a téma, arra már egyikük sem emlékezett, de valószínű Jung asszony ENSZ-béli beszédétől kalandoztak idáig. Melike nemzetközi kapcsolatairól mesélt még, és a felvilágosító munka fontosságáról. Arról, ha majd bevetésre kész lesz, egy szudáni sebészorvos oldalán Burkina Fasoba látogat majd, hogy a helyi törzsi vezetőket meggyőzzék missziójuk fontosságáról.

Egy alkalommal Ibrahim Kishon szatíríról beszélgettek és Csikének restelkednie kellett amiatt, hogy nem tudott nevezett "honi magyar" származásáról, mint ahogy arról sem, hogy a Budapesti Izraelita Hitközség anno, Hoffmann Ferencként anyakönyvezte. Naja, "az még csókos időnek számított még akkor is, ha nem a kis Franci csókolta el őket!" Melikének egy kibucban volt szerencséje hallani őt. De akkorra az író már kinőtte klottgatás korszakát és megrökönyödve hallotta rég látott barátjától, hogy az elmúlt évtizedekben "semmit sem változott". Nos, a nagy beszélgetések évada ezt hozta a skriblernek anélkül, hogy egy épkézláb írása elhagyhatta volna bezáradt nyomtatóját. Aztán a felépült

anyósjelölt visszatért a fények városába,
hogy onnan szervezze tovább keresztes
háborújának hadműveleteit.

*

– Nem részletezem – állított haza egy
estén Farida – de becsődöltünk! Vége a
disznótornak! Költözhetünk a Saarföldre!
Itt hagyhatjuk a donna Jókai bablevesét,
a búsmagyar borbádóléseket!
Ha Csike nem is írt semmit a "beszél-
getések évada" alatt, mégis sajnálta,
hogy tiszavirág életű lett "itteni életének"
nyitánya.

***

Lévai Wimmer Mária

Téli rege

**Immár leszállt az est
Minden oly csendes
Az utcai lámpák fényében
Dermedt zuzogó hópelyhek
Téli táncot lejtének
A néptelen utakra
Lassan borul hófehér takaró
(Ez már a tél a zúzmarás idő...)**

Kondor Jenő

versei

Virágba öltözöm

Szemünkbe száradnak
már a jégcsapok
rekettye bokrában
méhecske fürdik
lucskos hó alatt
hullajtott rügyek
hóvirág emléke
száll

Szemedbe vágyom
kőhögős tavaszban
virágba öltözöm

Szemedbe csillagot

Szemedbe szítál a tegnap
- a csatornák úgy csöpögnek -
letörlöm minden könnyét
lázálmós régi ködöknek

Szemedbe ültetek csillagot
ibolyát is - tiszta kéket -
Hozzad hajoljon az árva
s nálad találjon menedéket

Menedék

Rejtőzöm kis virág szívébe
levél alá szóltanul
fölöttem napsugár fehérlik
s a zivatar robogva elvonul

Baráti Molnár Lóránt

versei

Látomás

holnap hatalmas sötét ablaktáblákat
tép ki a szél
messze az éjszaka ledobja
ruhadarabjait
az Idő árnyékában Sors-kockákat vetnek
ragozzák a "meghalni" igét
koccintanak fekete poharak italával
a csenddel a sorssal a halállal
elsüllyeszti minden világát a lét
szivacsossá majd szikla-keménnyé
válnak a vizek
acél-hullámok kő-bárkákat dobálnak
s lakhatatlanok már a szívek is

Epilógus...

... és felépítünk milliárd szuperszélesvásznú sorsmozit
a halál visszavonhatatlan premier-plánjait
és ülünk majd székeinkben mozdulatlan szemekkel
dermedt szavakkal nyelvünkön és lassan bénuló szívekkel

Fényben

Az utolsó hajnal suhan holnap tekinteted elé
És szemed megtelik törékeny ragyogással
Az újra elkövetkező napok szemcsés részeivel
A virradatok hosszú hajnali illat-mosolyával
Mindennel mely valahol másutt mégis örök éjszaka

Ikonosztáz

A testünk megannyi hideg néptelen fények nélküli város
És az éjszakai utcákon tereken mindannyian
Súlyos néma talán arctalan szobrok vagyunk
És olykor szétzúznánk az arcunkra nőtt csendmaszkot
Szavakkal mozdulatokkal miket holnap már nem tudunk

Németh Erzsébet

Évszakváltás

Ez a tavasz is véget ért.
Térdig gázolok a nyárba.
Csillag-aranyak hullnak kezemre
szerelmedet várva.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Hans- Guido Klinkner

Újra úton

(Wieder unterwegs)

Ki
a szűk völgyek
ketrecéből,
felhőhegyeken át,
a kék végtelenbe katapultálva.
Egy szűk ülésbe préselődve
veszi kezdetét az utazás, délre.

Frankhon zöldje,
A Pireneusok hősipkás csúcsai
A gyéren lakott Spanyolország
és Portugália fölött.
A tenger tükröződő kékjében
lebeg a gépmadár,
szigetére a "boldog lelkeknek".

Kősvatagokon át,
elhagyott földek között
visz az út, az arany strandokhoz,
ahol a pálmák alatt turizmus virágzik.

Szűk egy hetem jut
a kanári-szigeti "közivatar" studérozására.
Villámot gyűjteni a sötét napokra.

Gran Canaria 2007

Fordította: **Bayer Béla**

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

ra: 250,- Ft.